

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการสำรวจเชิงวิเคราะห์ (Analytical Survey) เก็บข้อมูล โดยผู้วิจัยเป็นผู้เก็บข้อมูลด้วยตนเอง จากนักเรียนที่ศึกษาอยู่ในอำเภอศรีสาคร จังหวัดนราธิวาส

ประชากรและตัวอย่าง

ประชากร คือ นักเรียนที่เรียนอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 ในอำเภอศรีสาคร จังหวัดนราธิวาส ซึ่งมีจำนวนประชากรทั้งสิ้นจำนวน 495 คน

กลุ่มตัวอย่าง การวิจัยในครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 165 คน ซึ่งคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตร (Denial, 1995)

$$n = \frac{NZ^2_{\alpha/2} p(1-p)}{d^2(N-1) + Z^2_{\alpha/2} p(1-p)}$$

เมื่อ n = ขนาดตัวอย่าง

N = จำนวนประชากร คือ ตัวแทนนักเรียน ชั้น ป.5 จำนวน 495 คน

Z = ค่ามาตรฐานภายใต้โค้งปกติ ($Z_{\alpha/2} = 1.96$)

p = ค่าความชุกของการติดเชื้อพยาธิไส้เดือน = 0.2

d = ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้น โดยให้ความคลาดเคลื่อนได้ไม่เกินร้อยละ 5, $d = 0.05$

แทนค่าในสูตรได้ดังนี้

$$n = \frac{495 (1.96)^2 (0.2)(1-0.2)}{(0.05)^2 (495-1) + (1.96)^2 (0.2)(1-0.2)}$$

$$n = \frac{324.2547}{1.8496}$$

$$n \approx 164.49$$

$$n \approx 165$$

ได้ขนาดตัวอย่างไม่น้อยกว่า 165 คน และได้เพิ่มขนาดตัวอย่างอีก 1.5 เท่า เพื่อให้เหมาะสมกับวิธีการสุ่มตัวอย่าง ซึ่งใช้วิธียกกลุ่ม ได้ตัวอย่างไม่น้อยกว่า 248 คน

การสุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบยกกลุ่ม (Cluster sampling) โดยแบ่งกลุ่มประชากรตามโรงเรียน ซึ่งมีจำนวน 19 โรงเรียน ทำบัญชีรายชื่อกลุ่มที่แบ่งสุ่มบัญชีรายชื่อกลุ่มด้วยการจับสลากมา 50 % ได้โรงเรียนมา 10 โรงเรียน แล้วใช้สมาชิกคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ทุกคน

เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย 2 ประเภท คือ

1. แบบสอบถามประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ถาม ชื่อ-สกุล อายุ เพศ ศาสนา มีลักษณะเป็นคำถามปลายปิด และปลายเปิดแบบเติมคำ จำนวน 12 ข้อ

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการติดเชื้อพยาธิไส้เดือน ถามเกี่ยวกับพฤติกรรมที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการติดเชื้อพยาธิไส้เดือน เช่น การล้างมือ การดื่มน้ำสะอาด การเล่นที่สัมผัสดิน การรักษาความสะอาดของมือและเล็บ การใช้มือรับประทานอาหาร การรับประทานผักและผลไม้ มีลักษณะเป็นคำถามแบบประมาณค่า (Rating Scale) 3 ระดับ คือ ปฏิบัติเป็นประจำ ปฏิบัติบางครั้ง ปฏิบัตินาน ๆ ครั้ง

2. ตรวจอุจจาระ ด้วยวิธี Kato's tick smear โดยนักเทคนิคการแพทย์ประจำโรงพยาบาลศรีสาคร ตั้งแต่เดือนมิถุนายน – กรกฎาคม 2552

การตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม

เมื่อสร้างแบบสอบถามเสร็จแล้ว ได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปตรวจสอบคุณภาพตามขั้นตอนดังนี้

1. การหาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ผู้วิจัยร่างแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขอข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้ตรงตามวัตถุประสงค์ในการศึกษา เมื่อได้ข้อเสนอแนะแล้วผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2. การหาความเที่ยง (Reliability) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try-Out) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในเขตพื้นที่อำเภอเรือเสาะ จังหวัดนราธิวาส ซึ่งเป็นพื้นที่ใกล้เคียงกับพื้นที่ศึกษา และมีลักษณะทางภูมิศาสตร์ รวมทั้งประเพณีวัฒนธรรม ลักษณะการดำรงชีวิตคล้ายคลึงกัน โดยทำการทดสอบแบบสอบถาม จำนวน 30 ชุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งเป็น 2 แบบคือ

1. เก็บข้อมูลแบบสอบถาม โดยการสอบถามนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในอำเภอ ศรีสาคร จังหวัดนราธิวาส จำนวน 10 โรงเรียน นักเรียน 248 คน ได้ทำการสอบถามข้อมูลด้วยตนเอง ใช้เวลาในการเก็บข้อมูลโรงเรียนละ 30 นาที
2. ตรวจสอบจรรยาบรรณ โดย มอบตลับอูจรรยาบรรณให้โรงเรียน เพื่อดำเนินการเก็บอูจรรยาบรรณนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยให้ตลับเก็บอูจรรยาบรรณแก่นักเรียนนำกลับบ้านเพื่อทำการเก็บอูจรรยาบรรณ และนำมาส่งให้ครูอนามัยโรงเรียนในวันถัดไป และผู้วิจัยเป็นผู้รวบรวมส่งห้องปฏิบัติการ โรงพยาบาลศรีสาคร เพื่อตรวจหาไข่พยาธิได้เดือนต่อไป

การตรวจสอบข้อมูล

1. การตรวจสอบข้อมูล เพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามว่าข้อมูลมีการบันทึกทุกหัวข้อหรือไม่ และตรวจสอบความสอดคล้อง (Consistency) ว่าคำตอบมีความสอดคล้องกันหรือไม่
2. การลงรหัส (Coding) ผู้วิจัยลงรหัสตามคู่มือ
3. การบันทึกและการตรวจสอบการบันทึก ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลทั่วไป ทำแจกแจงความถี่ หาจำนวนและร้อยละของแต่ละคำตอบด้วย
2. พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการติดเชื้อพยาธิ วิเคราะห์รายข้อด้วยการทำแจกแจงความถี่ เพื่อหาจำนวนและร้อยละผู้ตอบแต่ละตัวเลือก โดยให้คะแนนคำตอบดังนี้

ข้อคำถามเชิงบวก ข้อคำถามเชิงลบ

ปฏิบัติเป็นประจำ	ให้คะแนน	3	1
ปฏิบัติบางครั้ง	ให้คะแนน	2	2
ปฏิบัตินานๆครั้ง	ให้คะแนน	1	3

3. ทดสอบความสัมพันธ์พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการติดเชื้อพยาธิได้เดือนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในอำเภอศรีสาคร จังหวัดนราธิวาส วิเคราะห์โดยใช้สถิติไค-สแควร์ (χ^2 -test) กำหนดค่า $\alpha = 0.05$

การพิทักษ์สิทธิตัวอย่าง

การเก็บข้อมูล จะเก็บในกลุ่มตัวอย่างที่สมัครใจตอบแบบสอบถาม ซึ่งคำตอบที่ได้จากแบบสอบถามจะไม่มีผลเสียหายต่อการเรียนของนักเรียน ไม่มีการนำไปใช้นอกเหนือวัตถุประสงค์ในการวิจัย และไม่มีการนำข้อมูลส่วนบุคคลไปเผยแพร่ ผู้วิจัยจะเก็บรักษาไว้เป็นความลับ สำหรับการวิเคราะห์และการเสนอผลการวิจัยจะเสนอในลักษณะภาพรวมทั้งอำเภอ